

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням дев'ятої сесії районної
ради сьомого скликання
22.07.2016 року.

ПРОГРАМА
розвитку та підтримки аграрного комплексу Зіньківського району за пріоритетними напрямками на 2016 - 2020 роки

Програма розвитку та підтримки аграрного комплексу Зіньківського району за пріоритетними напрямками на 2016-2020 роки (надалі Програма) спрямована на реалізацію Стратегії розвитку Полтавської області на період до 2020 року, затвердженої рішенням обласної ради від 16 січня 2015 року, та Програми розвитку та підтримки аграрного комплексу Полтавщини за пріоритетними напрямками на період до 2020 року, затвердженої рішенням сьомої сесії обласної ради сьомого скликання від 29 квітня 2016 року.

Визначити, що в частині використання коштів, передбачених на виконання Програми, керуватися положеннями Порядку використання коштів обласного бюджету на виконання заходів Програми розвитку аграрного комплексу Полтавщини за пріоритетними напрямками на період до 2020 року, затвердженого рішенням сьомої сесії обласної ради сьомого скликання від 29 квітня 2016 року.

I. Оцінка поточної ситуації в розвитку сільських територій району

Територія Зіньківського району розташована в північно-східній частині Полтавської області на лівобережжі басейну Дніпра і займає площу 136,1 тис. га або 5% території області. Чисельність населення на 1 грудня 2015 року становила 34,6 тис. жителів, у т.ч. – 43,8% міське і 56,2% – сільське. Питома вага району в області: за територією – 4,73%, за чисельністю населення – 2,4%. В Зіньківському районі 22 сільські ради, 1 селищна та 1 міська ради, які об'єднують 115 населених пунктів. Середня густина населення – 25,4 осіб/кв.км.

За специфікою виробництва район має аграрне спрямування.

Виробництво валової продукції сільського господарства району у загальнообласному обсязі складає 5%. Виробництво продукції сільського господарства на одну особу – 14,0 тис.грн. (по області 6,7 тис.грн.)

Структура сільськогосподарського виробництва за останні роки зазнала значних змін, що призвело до суттєвих змін і у якості життя мешканців сільських територій.

В аграрному секторі суттєво зріс ступінь концентрації земель, що не дає можливості забезпечити достатню зайнятість для сільського населення. Слабкі можливості для зайнятості та занепад соціальної інфраструктури в сільських і приміських місцевостях є ключовими причинами низького рівня життя і, як

наслідок, відтоку та загального старіння населення, що прискорює занепад традиційних сіл.

Село стало неперспективним для молоді і фактично вимирає – як правило, там живуть люди старшого віку. Сільські території швидкими темпами втрачають культурну, соціальну та економічну інфраструктуру. Таке становище потребує всебічного підходу до розвитку села **за допомогою розробки та впровадження регіональних програм підтримки і втручання місцевих органів влади.**

Існує ряд можливостей, які варто задіяти для покращення становища сільських територій та вирішення існуючих проблем. Першочергову увагу доцільно зосередити на:

- економічному втручанні, пов'язаному із збільшенням доданої вартості аграрного виробництва, формуванні додаткових доходів індивідуальних домогосподарств через підтримку малих та середніх виробників сільськогосподарської продукції, розвитку обслуговуючої кооперації, асоціацій виробників;
- соціально-економічному втручанні, спрямованому на збереження та підвищення трудового потенціалу сільських територій;
- популяризацію нетрадиційних для сільської місцевості видів виробництва та послуг, які створюють вищу додану вартість, підтримку самозайнятості мешканців через розвиток сільського зеленого туризму та приватного підприємництва.

II. Мета Програми

Головною метою зазначеної Програми є збільшення доданої вартості в аграрній сфері, підтримка зайнятості сільського населення, створення додаткових можливостей для зростання доходів індивідуальних домогосподарств, малого та середнього аграрного бізнесу, поліпшення розвитку села та якості життя в сільській місцевості.

III. Основні пріоритетні напрями програми

Напрямок 1.

Підвищення конкурентоздатності малого та середнього аграрного бізнесу.

- 1.1. Галузь тваринництва.
- 1.2. Галузь рослинництва.

Напрямок 2.

Підвищення доданої вартості в аграрній сфері

- 2.1. Розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.
- 2.2. Підтримка сільськогосподарської дорадчої діяльності.

Напрямок 1. Підвищення конкурентоздатності малого та середнього аграрного бізнесу

У районі продовжується процес створення малих форм господарювання, зокрема фермерських господарств. Якщо у 2013 році їх кількість становила 34, то на 1 січня 2016 року – 45. Вони обробляють 7243,33 га ріллі, вирощуючи зернові культури, сою, соняшник, деякі частково займаються тваринництвом. Зростає їх вплив на якість життя у сільській місцевості та забезпечення продовольчої безпеки країни. Крім того, в районі налічується 7800 особистих селянських господарств.

З метою покращення результатів діяльності малих сільськогосподарських виробників та збільшення їх внеску у продовольче самозабезпечення і виконання ними економічних, екологічних і соціальних функцій на селі, необхідно розробити механізми державної підтримки для цих виробників, які сприятимуть підвищенню їх життєздатності та конкурентоспроможності, залученню інвестицій, зростанню і стабільності доходів, активізації участі у ринках аграрної продукції.

Головним завданням реалізації даної Програми є розроблення системи економічних та організаційних заходів щодо підтримки малих сільськогосподарських виробників для сприяння підвищенню їх продуктивності та доходності, модернізації, диверсифікації сільськогосподарської діяльності, нарощенню доданої вартості, використанню інноваційних каналів просування продукції, доступу до фінансів тощо, з особливим наголосом на реалізації можливостей молоді та жінок у веденні господарств сімейного типу.

1.1. Тваринництво.

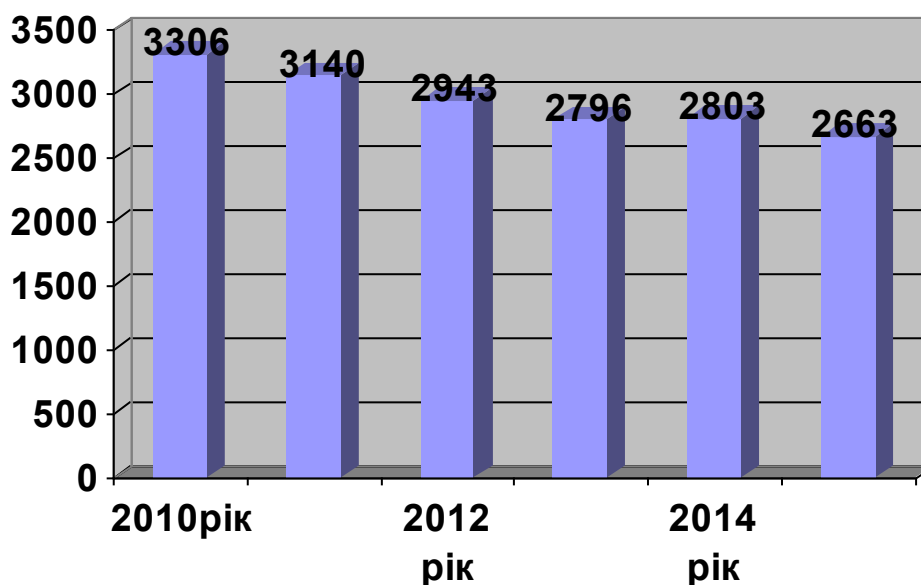
1.1.1. Відшкодування витрат сімейним фермам та особистим селянським господарствам по вирощуванню ВРХ, які пов'язані із селекційно-племінною роботою та придбанням обладнання.

Опис проблеми:

На протязі останніх років спостерігається тенденція зменшення валового виробництва молока в господарствах населення.

Негативний вплив на функціонування галузі проявляється в постійному скороченні поголів'я молочних корів.

Динаміка поголів'я корів у господарствах населення Зінківського району, голів

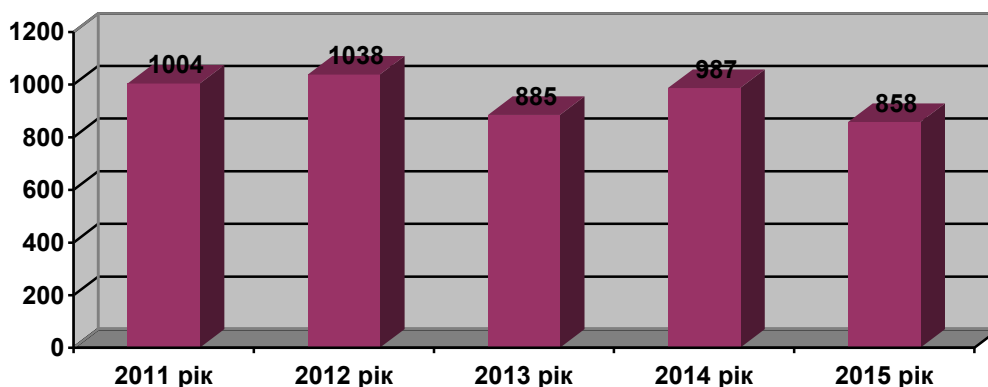
Тенденція скорочення обсягів виробництва продукції у цій категорії господарств зберігається, що спричиняє зменшення споживання продуктів тваринного походження на душу населення відповідно до фізіологічно обґрунтованих норм, особливо м'яса, зменшення зайнятості населення та погіршення платоспроможності громадян області.

Особисті селянські господарства та сімейні ферми потребують підтримки у створенні умов для виробництва та збуту сільськогосподарської продукції, забезпеченні її якості, відповідно до діючих стандартів, запровадженні засобів малої механізації, підвищенні продуктивності і генетичних якостей майбутнього маточного поголів'я худоби, шляхом проведення штучного

осіменіння спермою атестованих племінних бугаїв з високим генетичним потенціалом.

На жаль, за останні роки спостерігається зниження штучного осіменіння маточного поголів'я в індивідуальному секторі.

Штучне осіменіння корів в господарствах населення Зіньківського району, голів

Проте науково доведено, що теличка, одержана від штучного осіменіння спермою племінного бугая, ставши коровою, та успадкувавши генетичні якості, може дати на 500-1500 кг молока більше своєї матері.

Виникла об'єктивна потреба змінити стратегію ведення скотарства з наданням першочергового значення в нарощуванні валового виробництва продукції в індивідуальному секторі, зниженні його собівартості, використанні прогресивних енерго- і ресурсозберігаючих технологій та підвищенні якості і конкурентоспроможності молочної сировини.

В районі для цього є передумови, адже станом на 01.01.2016 налічується 109 господарств, в яких утримують по 3 корови (всього 327 голів), 25 господарств утримують по 4 корів (всього 100 голів), в 11 господарствах утримують по 5 корів, і в чотирьох господарствах – відповідно 7, 9, 10 і 13 корів.

Тому на сьогодні вкрай актуальним є надання фінансової підтримки домогосподарствам, що прагнуть покращити якість продукції та модернізувати власне виробництво, і для яких таке виробництво є єдиним джерелом існування. В перспективі такі особисті селянські господарства при збереженні та нарощенні поголів'я будуть мати можливість трансформуватись, або у фермерські господарства сімейного типу, або зареєструвати власне підприємство, що в підсумку забезпечить створення нових робочих місць, підвищення рівня зайнятості населення, покращення умов праці селян.

Напрямок підтримки: Відшкодування сімейним фермам та особистим селянським господарствам по вирощуванню ВРХ витрат, які пов'язані із селекційно-племінною роботою та придбанням обладнання.

Мета:

Метою програми є:

Оптимізація виробничих процесів, збільшення виробництва тваринницької продукції та поліпшення її якості, шляхом стимулювання особистих селянських господарств та сімейних ферм до здійснення якісного відтворення маточного поголів'я, з метою покращення генетики майбутнього маточного поголів'я тварин.

Завдання:

- заохотити власників ОСГ до збереження існуючого поголів'я худоби та його нарощення;
- підвищити необхідний рівень продуктивності тварин;
- покращити якість виробленої сировини;
- отримати здорове маточне поголів'я, шляхом усунення парування доморощеними бугаями та розповсюдження інфекційних захворювань;
- перевести роботу виробництва продукції тваринництва в індивідуальному секторі на більш організований рівень.

Заходи:

- Відшкодування вартості витрат на проведення штучного осіменіння маточного поголів'я великої рогатої худоби в сімейних фермах та ОСГ, які утримують від **3** до **20** корів, шляхом повернення коштів у розмірі **100%** вартості послуг.
Орієнтовна сума на рік - **88,57 тис. грн.** На період дії Програми - **442,85 тис. грн.**
- Відшкодування вартості доїльного обладнання та обладнання для переробки, зберігання молока, обладнання для заготівлі та переробки кормів, ОСГ та сімейним фермам, які утримують від **6** до **20** корів, шляхом компенсації витрат в розмірі **50 %**, але не більше **10000** грн. на одне ОСГ, або сімейну ферму, при умові співфінансування з районного бюджету, у співвідношенні **25%** районний бюджет та **25%** обласний бюджет, з поступовим зменшенням частки обласного бюджету до **10%** згідно таблиці Ресурсне забезпечення Програми.
Орієнтовна сума на 2016 рік – **20 тис. грн.** обласний бюджет, **20 тис. грн.** - районний бюджет. На період дії Програми - **200 тис. грн.**

Результати:

- стабілізація чисельності поголів'я корів в індивідуальному секторі та його подальше нарощення до **3,0 тис. гол;**

- покращення генетичних якостей сільськогосподарських тварин;
- збільшення виробництва молока в господарствах населення, зокрема, підвищення продуктивності корів до 7000 кг молока на корову за рік, а також покращення його якості;
- збільшення доходів особистих селянських господарств та сімейних ферм мінімум на 10000 грн. в рік.

Фінансове забезпечення напрямку програми

Буде здійснюватись за рахунок коштів обласного та районного бюджетів протягом 2016 – 2020 років.

Розрахункова загальна потреба в коштах складає **642,85 тис. грн.**, в тому числі з обласного бюджету – **510,85 тис. грн.**, з районного бюджету – **132,0 тис. грн.**

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис. грн.	Етапи виконання Програми, тис. грн.				
		роки				
		2016	2017	2018	2019	2020
Обласний бюджет	510,85	108,57	108,57	104,57	96,57	92,57
Районний бюджет та інші джерела	132,0	20,0	20,0	24,0	32,0	36,0
Разом	642,85	128,57	128,57	128,57	128,57	128,57

1.1.2. Розвиток бджільництва.

Опис проблеми: В господарствах району усіх форм власності станом на 01.01.2015 налічувалося 3079 бджолиних сімей, з них у населення – 2833.

Бджолозапилення сприяє підвищенню врожайності сільськогосподарських культур на 30-60 відсотків, і навіть більше, залежно від виду рослин та умов запилення. Крім того, підвищується якість плодів та насіння, збільшується їхня натуральна вага.

Підвищення врожайності сільськогосподарських культур при запиленні квіток бджолами в середньому становить: гречки – 41 відсоток, червоної конюшини – 75, люцерни – 50, баштанових – 60, плодових - 65, гірчиці - 35-61, ріпаку – 25-30, соняшнику – 40 відсотків. Дослідженнями встановлено, що насіння ентомофільних культур, одержане при запиленні медоносними бджолами, має підвищені господарські корисні якості. Так, у насіння гречки плівчастість зменшується на 2,4 %, збільшується кількість сирого протеїну на 0,4 %, а енергія проростання – на 17 %. При перехресному запиленні збільшується вага яблук на 26 %, зав'язуваність плодів – у 5,5 рази, збереженість зав'язі – на 3,3 % порівняно з їхнім самозапиленням. Виходячи з вищесказаного, та з досвіду зарубіжних країн, бджолозапилення повинно бути узаконеним агрономічним прийомом технології вирощування сільськогосподарських культур. На частку бджолозапилення припадає 85-90 відсотків і лише 10-15 відсотків іншими комахами.

Формуючись у самостійну галузь народного господарства, бджільництво потребує комплексного підходу для розвитку галузі, взаємозв'язку зі спорідненими й обслуговуючими галузями на підставі взаємовигідних економічних відносин та паритету цін. Перехід до ринкової економіки відкриває широкі можливості для розвитку бджільництва в господарствах з різними формами власності та видами господарювання - у державних підприємствах, агроформуваннях, фермерських і особистих селянських господарствах.

Напрямок програми базується на нормах Закону України «Про бджільництво» від 22 лютого 2000 року № 1492-І.

Мета:

Метою програми є:

- підвищення врожайності сільськогосподарських культур за рахунок запилення бджолами, забезпечення населення продукцією бджільництва, створення племінних пасік, підтримка і розвиток масового, товарного утримання пасік, збільшення кількості бджолосімей;
- ріст зайнятості населення через збільшення кількості осіб, які будуть займатись бджільництвом.

Заходи:

- Підтримка пасічників-початківців, випускників ліцензованих з даної спеціальності навчальних закладів області останнього року випуску перед звітним, мешканців Зіньківського району, шляхом відшкодування **30%** вартості матеріалів та обладнання для облаштування першої пасіки (вулики нові, медогонки), але не більше **10 тис. грн. на одну особу**, при умові співфінансування з районного бюджету у співвідношенні **15%** районний бюджет та **15%** обласний бюджет, з поступовим зменшенням частки обласного бюджету до 5% згідно таблиці Ресурсне забезпечення Програми.

Орієнтовна сума на 2016 рік – **5,0 тис. грн.** обласний бюджет, **5,0 тис. грн.** районний бюджет. На період дії Програми – **50,0 тис. грн.**

- Стимулювання розвитку бджільництва шляхом фінансової підтримки на закупівлю племінного матеріалу та створення племінних пасік для особистих селянських господарств, фізичних осіб підприємців, приватних підприємств, селянських фермерських господарств, шляхом відшкодування **50%** вартості племінного матеріалу, закупленого у сертифікованих господарствах, але не більше ніж **5 тис. грн.** на одну пасіку, при умові співфінансування з районного бюджету у співвідношенні **25%** районний бюджет та **25%** обласний бюджет.

Орієнтовна сума на 2016 рік – **10,0 тис. грн.** обласний бюджет, **10 тис. грн.** районний бюджет.

На період дії Програми – **100,0 тис. грн.**

Результати:

- подальший розвиток галузі бджільництва;
- нарощення обсягів виробництва та реалізації таких важливих та життєво необхідних продуктів як мед, пилок, віск, прополіс.
- розвиток самозайнятості та підприємництва на селі;
- забезпечення збільшення врожаїв сільськогосподарських культур;
- створення мінімум 5 нових робочих місць;
- збільшення племінного стада бджолосімей, продуктивності, впровадження чистопорідного розведення бджіл, також впровадження нових порід бджіл, характерних для запилення окремих сільськогосподарських культур.

Фінансове забезпечення напрямку програми:

Буде здійснюватись за рахунок коштів обласного та районного бюджетів протягом 2016 – 2020 років. Розрахункова загальна потреба в коштах складає **150,0 тис. грн.** в тому числі з обласного бюджету – **62,0 тис. грн.**, з районного бюджету – **88,0 тис. грн.**

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис. грн.	Етапи виконання Програми, тис. грн.				
		роки				
		2016	2017	2018	2019	2020
Обласний бюджет	62,0	15,0	15,0	11,0	10,5	10,5
Районний бюджет та інші джерела	88,0	15,0	15,0	19,0	19,5	19,5
Разом	150,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0

1.2. Рослинництво.

1.2.1. Садівництво та ягідництво.

1.2.1.1. Компенсація коштів, що використані на закладання нових насаджень плодово-ягідних культур особистим селянським господарствам, селянським фермерським господарствам, фізичним особам підприємцям.

Опис проблеми:

В розвитку садівництва та ягідництва вбачаються одні із кращих перспектив розвитку не лише фермерських, а й одноосібних господарств.

Природно-економічні умови району є досить сприятливими для успішного розвитку садівництва, маючи достатню кількість водних ресурсів та, у порівнянні з іншими регіонами, не такі високі літні та помірні зимові температури.

Садівництво та ягідництво є галуззю, яка не лише забезпечує жителів району фруктами та ягодами, а й є важливою частиною розвитку сільських територій, збільшуючи кількість робочих місць та забезпечуючи ефективно використання земельних ресурсів. За оцінками фахівців, зайнятість населення для виконання робіт на одному гектарі землі під садівництво у 10 – 15 разів вища, ніж під технічними та зерновими культурами. Крім цього, люди в садівництві зайняті не тільки у весняно-осінній період, а і у зимовий, коли є роботи з обрізки саду та інші зимові роботи.

Зрозуміло, що розвиток такого напрямку підприємництва потребує початкових інвестицій але, на жаль, стримується відсутністю необхідної кількості коштів у представників малого аграрного бізнесу на закладку садів, адже результату можна досягти лише при використанні високопродуктивних, районованих сортів та впроваджуючи новітні технологічні досягнення.

Фінансова підтримка, направлена на закладку садів та ягідників, дасть можливість представникам особистих селянських, фермерських господарств, фізичним особам - сільськогосподарським товаровиробникам значною мірою вирішити питання зайнятості, збільшить їх доходи.

Напрямок підтримки:

Компенсація коштів, що використані на закладання нових насаджень плодово-ягідних культур:

- особистим селянським господарствам, селянським фермерським господарствам, фізичним особам підприємцям.

Мета:

Метою програми є:

- збільшення обсягів виробництва плодово-ягідної продукції,
- вирішення проблем зайнятості сільського населення;
- стимулювання підприємництва.

Завдання:

- насичення ринку району та області вітчизняною якісною плодово - ягідною продукцією;
- заохочення власників ОСГ та сімейних ферм до посадки садів та ягідників посадковим матеріалом, що вирощений та адаптований до природно - кліматичних умов області;
- врахування особливостей формування породно-сортового складу насаджень, пов'язаних з природно - кліматичними умовами виробництва;
- закладка нових і реконструкція старих садів сортами короткого циклу, що вступають у фазу плодоношення на 3-й, 4-й рік після садіння.

Заходи:

- компенсація в розмірі **30%** вартості витрат, що понесені на посадку плодово-ягідних насаджень на площі **не більше 2 га** в розмірах:
 - за 1га яблуневого або грушевого саду не більше 40 тис. грн.;
 - за 1га кісточкових не більше 15 тис. грн.;

- за 1га ягідника (малина, смородина, агрус, ожина) не більше 20 тис. грн.;
- Пріоритетне право надається суб'єктам господарювання, які придбали посадковий матеріал плодово-ягідних культур у атестованих господарств Полтавської області, внесених до Державного реєстру виробників насіння і садивного матеріалу.

Максимальний розмір площі, що підпадає під дію програми - до **2 га**. Це обумовлено необхідністю задіяти земельні ділянки, що виділені для ведення особистого селянського господарства, в тому числі і для **учасників АТО**, що сприятиме адаптації до мирного життя наших воїнів.

Результати:

- збільшення валового виробництва плодів та ягід;
- створення додаткових робочих місць ;
- забезпечення населення району та області власною, високоякісною, доступною за ціною плодово-ягідною продукцією у відповідності до медичних норм;
- покращення якості виробленої продукції.

Фінансове забезпечення напрямку програми:

Буде здійснюватись за рахунок коштів обласного та районного бюджету протягом 2016 – 2020 років.

Розрахункова загальна потреба в коштах складає **132,0 тис. грн.**, в тому числі з обласного бюджету – **132,0 тис. грн.**

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис. грн.	Етапи виконання Програми, тис. грн.				
		роки				
		2016	2017	2018	2019	2020
Обласний бюджет	132,0	-	33,0	33,0	33,0	33,0
Районний бюджет та інші джерела	-	-	-	-	-	-
Разом	132,0	-	33,0	33,0	33,0	33,0

Напрямок 2. Підвищення доданої вартості в аграрній сфері.

2.1. Розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

Опис проблеми, на розв'язання якої спрямований проект.

Значна частина сільськогосподарської продукції в районі виробляється саме в особистих селянських і фермерських господарствах та фізичними особами –

сільськогосподарськими товаровиробниками, які не мають постійно діючих каналів реалізації такої продукції. Тому, вирощена аграрна продукція, як правило, реалізується на стихійних ринках, через посередників за заниженими цінами, а іноді, залишається на полях або псується.

Традиційним засобом виживання дрібних ринкових суб'єктів є кооперація, яка завжди надавала можливість виходу із ситуації, що вважається критичною та кризовою. Кооператив дійсно є ефективним засобом самопомоги для тих, хто опинився в скрутному становищі.

Водночас формування мережі сільськогосподарських кооперативів стримується через слабку матеріальну базу, відсутність кваліфікованих кадрів – організаторів кооперативного руху, недостатню обізнаність селян у перевагах об'єднання зусиль на умовах кооперації для подальшого розвитку і відсутність будь-якої державної підтримки.

Вирішення питання щодо збуту продукції, вирощеної фермерами, особистими селянськими господарствами та фізичними особами в районі, як і в Україні в цілому, можливе за умови фінансової підтримки розвитку мережі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів (СОК), як важливого чинника підвищення конкурентоспроможності дрібних сільськогосподарських товаровиробників, поліпшення їх соціально-економічного стану та розширення сфери їх самозайнятості, створення ланцюжків доданої вартості сільськогосподарської продукції.

Крім цього, на користь розвитку кооперації в районі впливає факт усвідомлення, що особисті селянські і фермерські господарства та фізичні особи - сільськогосподарські товаровиробники не здатні самостійно адаптуватися до вимог СОТ і кон'юнктури аграрного ринку щодо виробництва високоякісної сільськогосподарської продукції.

Розв'язання проблеми реалізації та переробки сільгосппродукції, що вирощена дрібними товаровиробниками, можливе лише за умови фінансової підтримки їх створення та розвитку і є важливою соціально-економічною умовою підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, активного розвитку сільської місцевості та підвищення рівня і якості життя сільського населення в цілому.

Напрямок підтримки: Часткове відшкодування вартості сільськогосподарської техніки, холодильного, пакувального, сортувального, сушильного, технологічного та допоміжного обладнання з переробки сільськогосподарської продукції для сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Мета:

Метою програми є:

- сприяння розвитку та функціонуванню сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- вирішення питання просування сільськогосподарської продукції особистими селянськими, фермерськими господарствами та фізичними

особами - сільськогосподарськими товаровиробниками на організований аграрний ринок;

- створення показових сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів за різними напрямками діяльності, що будуть демонстраційними при створенні аналогічних кооперативів в області.

Завдання:

- поліпшення матеріально-технічної бази сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- надання організаційної підтримки при створенні сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- стимулювання процесів самоорганізації сільськогосподарських товаровиробників усіх форм власності на кооперативних принципах;
- підвищення доходів сільського населення.

Заходи:

- організація інформаційно-роз'яснювальної роботи серед членів особистих селянських господарств, селянських фермерських господарств та фізичних осіб - сільськогосподарських товаровиробників про конкурентні переваги провадження їх діяльності у складі таких кооперативів;
- стимулювання створення нових сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, членами яких є виключно особисті селянські, фермерські господарства, фізичні особи та підприємці – сільськогосподарські товаровиробники, шляхом компенсації **90%** вартості сільськогосподарської техніки, обладнання та устаткування (з урахування сум податку на додану вартість), але не більше ніж **300 тис. грн.**, за умови співфінансування **40%** – з обласного бюджету, **50%** – з місцевих бюджетів (міського, сільського, селищного) та/або інших джерел і **10%** – кошти членів сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, з поступовим зменшенням частки обласного бюджету, починаючи з 2018 року до **20%** згідно таблиці Ресурсне забезпечення Програми;
- висвітлення у регіональних засобах масової інформації позитивного досвіду діяльності різних видів обслуговуючих кооперативів, поширення ідей кооперативного руху.

Результати:

- підвищення рівня знань з основ кооперації та переваг функціонування сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в області;
- створення та облаштування сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів за різними напрямками діяльності;
- підвищення рівня конкурентоздатності особистих селянських господарств, селянських фермерських господарств, фізичних осіб -

- сільськогосподарських товаровиробників, що стали членами сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- створення не менше 6 додаткових робочих місць.

Фінансове забезпечення напрямку програми

Виконання напрямку Програми буде здійснюватись за рахунок коштів співфінансування обласного та місцевих бюджетів, організацій-донорів, членів сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів протягом 2018 – 2020 років.

Розрахункова загальна потреба в коштах складає **900 тис. грн.**, в тому числі з обласного бюджету – **240,0 тис грн.**, з місцевих бюджетів (міського, селищного, сільського) та/або інших джерел – **570,0 тис. грн.**, кошти членів кооперативів – **90 тис. грн.**

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис. грн.	Етапи виконання Програми, тис. грн.				
		роки				
		2016	2017	2018	2019	2020
Обласний бюджет	240,0	-	-	90,0	90,0	60,0
Місцеві бюджети (міський, селищний, сільський) та/або інші джерела	570,0	-	-	180,0	180,0	210,0
Кошти членів СОК	90,0	-	-	30,0	30,0	30,0
Разом	900,0	-	-	300,0	300,0	300,0

2.2. Підтримка сільськогосподарської дорадчої діяльності

Стан і опис проблеми:

Для сільських територій району все більш гострішими стають такі проблеми, як незадовільний стан зайнятості та доходів селян, трудова міграція, занепад соціальної інфраструктури, поглиблення демографічної кризи та відмирання сіл.

У сучасних складних економічних умовах при високому рівні безробіття на селі фермерські та особисті селянські господарства набули важливого соціально-економічного значення, оскільки перетворилися для селян у найважливішу складову способу їх життя, зайнятості і формування сімейного бюджету.

Зрозуміло, що подальші якісні і структурні трансформації сектора аграрної економіки, посилення конкурентоспроможності товаровиробників в умовах глобалізації продовольчих ринків значною мірою гальмується недостатнім рівнем економічної культури в країні як сукупності знань, навичок і досвіду ведення аграрного бізнесу в нових умовах господарювання. Більшість сільського населення перебуває осторонь прогресивно-перетворюючої діяльності. Адже залишаючись господарем лише особистого селянського господарства, не можна сформувати риси підприємця, менеджера, лідера, які визначають ринковий тип економічної культури і поведінки.

Розбіжність у поглядах селян щодо сприйняття сучасних реформ зумовлена соціально-економічними проблемами трансформаційного характеру і стереотипами адміністративно-командної системи господарювання, звідти боязнь перемін, пасивність, а то і відчуженість від процесу проведення реформ, розгубленість при виборі свого місця в сучасній системі аграрних відносин.

Лише використовуючи сучасні знання, застосовуючи сучасні технології, техніку можна перетворити сільське господарство України на високоєфективний сектор економіки. На жаль, селяни, сільськогосподарські товаровиробники сьогодні відірвані від значної частини наукових, технологічних досягнень. Дорогою до знань для цієї частини населення є сільськогосподарське дорадництво.

Забезпечення повноцінного провадження сільськогосподарської дорадчої діяльності зумовлено вступом нашої країни до СОТ та підписанням Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, що потребує адаптації аграрного виробництва України до санітарних і фіто-санітарних вимог європейського законодавства.

Статті 403, 404 розділу 5 Угоди України про асоціацію чітко закріплює зобов'язання України розвивати систему сільськогосподарського дорадництва.

Програма підтримки сільськогосподарської дорадчої діяльності направлена на розв'язання всього комплексу завдань, пов'язаних з впровадженням у виробництво досягнень науки і сучасних технологій, удосконалення методів і способів прибуткового господарювання суб'єктів аграрного виробництва, оновлення економічної культури сільського населення, зміцнення конкурентоспроможного людського капіталу на селі.

Програма розроблена з врахуванням норм Закону України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність».

Напрямок підтримки:

До участі у виконанні заходів Програми залучаються сільськогосподарські дорадчі служби, які внесені до відповідного державного Реєстру, та на основі конкурсного відбору визначені Департаментом агропромислового розвитку виконавцями Програми розвитку та підтримки аграрного комплексу Полтавщини за пріоритетними напрямками на період до 2020 року.

Мета Програми:

Метою Програми є забезпечення ефективної діяльності мережі сільськогосподарської дорадчої служби (сільськогосподарського дорадництва) для задоволення потреб сільськогосподарських товаровиробників та сільського населення у розширенні професійних знань і вдосконаленні їх практичних навичок, підвищенні ефективності господарювання, активного розвитку сільської місцевості, підвищення рівня добробуту і зайнятості сільського населення, а також забезпечення конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринку, гарантування продовольчої безпеки країни, збереження селянства як носія української ідентичності, культури і духовності.

Завдання:

Програма передбачає виконання таких основних завдань:

- інформаційно-дорадче забезпечення інноваційного розвитку агропромислового виробництва;
- сприяння створенню умов для прибуткового господарювання в агропромисловому виробництві;
- сприяння розвитку сучасної інфраструктури стабільного аграрного ринку;
- розвиток сільських територій та розв'язання соціальних проблем сільського населення;

Заходи та напрями виконання Програми

1. Підвищення рівня ефективності господарювання на землі через:

- навчання та надання дорадчої допомоги сільськогосподарським товаровиробникам та сільському населенню з питань урегулювання відносин власності на землю і майно та ефективного їх використання;
- інформування про новітні досягнення науки і техніки, поширення і впровадження у виробництво сучасних технологій, передового досвіду господарювання, дотримання стандартів якості та безпеки сільськогосподарської продукції;
- диверсифікацію сільськогосподарського виробництва;
- освоєння методів виробництва нових видів сільськогосподарської продукції.

2. Розвиток інфраструктури аграрного ринку, зокрема:

- організації мережі збуту сільськогосподарської продукції від виробника до споживача, шляхом створення обслуговуючих сільськогосподарських кооперативів, з метою формування оптових партій продовольства та його

реалізації через роздрібну торгівельну мережу, переробні підприємства та підприємства харчової промисловості, оптові ринки тощо;

- налагодження взаємовигідних партнерських відносин між сільськогосподарськими товаровиробниками та іншими операторами аграрного ринку.

3. Реалізація планів соціально-економічного розвитку, формування громадянського суспільства, шляхом:

- сприяння розвитку несільськогосподарського підприємництва в сільській місцевості, у тому числі сільського зеленого туризму, зайнятості сільського населення;
- робота із сільською молоддю, ініціювання та реалізація молодіжних програм.

Результати:

У ході реалізації визначених у Програмі заходів буде створено умови пристосування суб'єктів різних форм власності на селі до вимог ринкової економіки для досягнення таких цілей:

- забезпечення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання на селі та збільшення обсягів залучення інвестицій у сільське господарство;
- залучення у виробництво сільськогосподарської продукції особистих селянських господарств, перетворення їх у фермерські господарства або інші суб'єкти господарювання, надання допомоги щодо їх участі у виконанні державних та місцевих програмах розвитку сільських територій, міжнародних грантах та проектах;
- подолання збитковості сільськогосподарського виробництва, підвищення ефективності роботи суб'єктів господарювання, що працюють в агропромисловому комплексі, розширення сфери зайнятості та підвищення добробуту сільського населення;
- створення додаткових робочих місць;
- заохочення молоді до роботи і проживання в сільській місцевості;
- сприяння розвитку сільських територіальних громад, поліпшення інфраструктури сільських населених пунктів;
- сприяння формуванню кооперативних каналів збуту сільськогосподарської продукції, стимулювання процесу створення та функціонування обслуговуючих кооперативів та інших об'єднань;
- створення умов для ефективного впливу аграрної науки і дорадництва на сільськогосподарське виробництво з метою переходу галузі на інноваційну модель розвитку;

- сприяння розвитку тваринництва в особистих селянських господарствах шляхом створення сімейних ферм з метою покращення якості продукції, що виробляється;
- поглиблення диверсифікації аграрного виробництва в діяльності представників середнього та малого аграрного бізнесу;
- створення умов для залучення іноземних інвестицій, грантів, кредитних ресурсів в проекти розвитку малого аграрного бізнесу та розвитку сільських територій;
- сприяння розвитку мікробізнесу та народних ремесел, що будуються як на традиційних навичках, так і на нових різновидах вмінь, тим самим допомагати підприємництву та розвивати економічну структуру;

Фінансове забезпечення напрямку Програми

Виконання Програми буде здійснюватись за рахунок коштів обласного бюджету, районного бюджету та інших джерел протягом 2016 – 2020 років.

Розрахункова загальна потреба в коштах складає **170,0 тис. грн.**, в тому числі з обласного бюджету – **100,0 тис. грн.**, з районного бюджету та інших джерел – **70,0 тис. грн.**

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис. грн.	Етапи виконання Програми, тис. грн.				
		роки				
		2016	2017	2018	2019	2020
Обласний бюджет	100,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Районний бюджет та інші джерела	70,0	10,0	12,5	14,0	15,5	18,0
Разом	170,0	30,0	32,5	34,0	35,5	38,0

Контроль за виконанням програми.

Координація та контроль за виконанням Програми здійснюється управлінням економічного та агропромислового розвитку і торгівлі Зіньківської райдержадміністрації та постійною комісією Зіньківської районної ради з питань аграрної політики, земельних відносин, екології, охорони навколишнього середовища.

Ресурсне забезпечення

Програми розвитку та підтримки аграрного комплексу Зіньківського району
за пріоритетними напрямками на 2016 - 2020 роки

тис. грн.

Заходи	2016 рік			2017 рік			2018 рік			2019 рік			2020 рік			2016-2020 рр.		
	Обласний бюджет	Районний бюджет та інші джерела	Разом за рік	Обласний бюджет	Районний бюджет та інші джерела	Разом за рік	Обласний бюджет	Районний бюджет та інші джерела	Разом за рік	Обласний бюджет	Районний бюджет та інші джерела	Разом за рік	Обласний бюджет	Районний бюджет та інші джерела	Разом за рік	Обласний бюджет	Районний бюджет та інші джерела	Всього по заходах
Відшкодування вартості витрат на проведення штучного осіменіння маточного поголів'я ВРХ	88,57	-	88,57	88,57	-	88,57	88,57	-	88,57	88,57	-	88,57	88,57	-	88,57	442,85	0,00	442,85
Відшкодування вартості доїльного обладнання та обладнання для переробки, зберігання молока	20,0	20,0	40,00	20,0	20,0	40,00	16,0	24,0	40,00	8,0	32,0	40,00	4,0	36,00	40,00	68,0	132,0	200,00
Підтримка пасічників початківців	5,0	5,0	10,0	5,0	5,0	10,0	1,0	9,0	10,0	0,5	9,5	10,0	0,5	9,5	10,0	12,0	38,0	50,00
Стимулювання розвитку бджільництва	10,0	10,0	20,0	10,0	10,0	20,0	10,0	10,0	20,0	10,0	10,0	20,0	10,0	10,0	20,0	50,0	50,0	100,00
Компенсація вартості витрат, що понесені на посадку плодово-ягідних насаджень	-	-	-	33,0	-	33,0	33,0	-	33,0	33,0	-	33,0	33,0	-	33	132,0	0,00	132,00
Розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації	-	-	-	-	-	-	90,0	210,0	300,0	90,0	210,0	300,0	60,0	240,0	300,0	240,0	660,0	900,0
Підтримка сільськогосподарської дорадчої діяльності	20,0	10,0	30,0	20,0	12,5	32,5	20,0	14,0	34,0	20,0	15,5	35,5	20,0	18,0	38,0	100,0	70,0	170,0
Всього по програмі	143,57	45,0	188,57	176,57	47,5	224,07	258,57	267,0	525,57	250,07	277,0	527,07	216,07	313,5	229,57	1044,85	950,0	1994,85

**Напрями та заходи
Програми розвитку та підтримки аграрного комплексу Зіньківського району за пріоритетними напрямками
на 2016-2020 роки**

Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), млн. грн.			Очікуваний результат
					всього	в т.ч.		
						2016 р.	2017-2020 рр.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ВСЬОГО		2016-2020		Обласний бюджет Районний бюджет Місцеві бюджети Інші джерела Разом	1044,85 290,00 570,00 90,00 1994,85	143,57 45,00 - - 188,57	901,28 245,00 570,00 90,00 1806,28	
1.1.1. Відшкодування витрат сімейним фермам та ОСГ по вирощуванню ВРХ, які пов'язані із селекційно-плеємною роботою та придбанням обладнання	1. Відшкодування вартості витрат на проведення штучного осіменіння маточного поголів'я великої рогатої худоби в сімейних фермах та ОСГ, які утримують від 3 до 20 корів, шляхом повернення коштів у розмірі 100% вартості послуг.	2016-2020	Департамент АПР ОДА, Управління ЕАПРТ РДА	Обласний бюджет	442,85	88,57	354,28	Стабілізація чисельності поголів'я корів в індивідуальному секторі та його подальше нарощення до 3,0 тис голів.
	2. Відшкодування вартості доїльного обладнання та обладнання для переробки, зберігання молока, обладнання для заготівлі та переробки кормів, ОСГ та сімейним фермам, які утримують від 6 до 20 корів шляхом компенсації витрат в розмірі 50%, але не більше 10000 грн. на одне ОСГ або сімейну ферму.	2016-2020	Управління ЕАПРТ РДА	Обласний бюджет Районний бюджет Разом	68,0 132,0 200,0	20,0 20,0 40,00	48,0 112,0 160,00	Покращення генетичних якостей сільськогосподарських тварин. Збільшення виробництва молока в господарствах населення, зокрема підвищення продуктивності корів до 7000 кг молока на корову за рік, а також покращення його якості. Збільшення доходів особистих селянських господарств та сімейних ферм мінімум на 10000 грн. в рік.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.1.2. Розвиток бджільництва	1. Підтримка пасічників початківців, випускників ліцензованих з даної спеціальності навчальних закладів області останнього року випуску перед звітним, мешканців Зіньківського району, шляхом відшкодування 30% вартості матеріалів та обладнання для облаштування першої пасіки (вулики нові, медогонки), але не більше 10 тис. грн. на одну особу.	2016-2020	Управління ЕАПРТ РДА	Обласний бюджет Районний бюджет Разом	12,0 38,0 50,0	5,0 5,0 10,0	7,0 33,0 40,0	<p>Подальший розвиток галузі бджільництва.</p> <p>Нарощення обсягів виробництва та реалізації таких важливих та життєво необхідних продуктів як мед, пилок, віск, прополіс.</p> <p>Розвиток самозайнятості та підприємництва на селі.</p> <p>Забезпечення збільшення врожаїв сільськогосподарських культур.</p>
	2. Стимулювання розвитку бджільництва шляхом фінансової підтримки на закупівлю племінного матеріалу та створення племінних пасік для ОСГ, ФОП, ПП, СФГ, шляхом відшкодування 50% вартості племінного матеріалу, закупленого у сертифікованих господарствах, але не більше ніж 5 тис. грн. на одну пасіку.	2016-2020	Управління ЕАПРТ РДА	Обласний бюджет Районний бюджет Разом	50,0 50,0 100,0	10,0 10,0 20,0	40,0 40,0 80,0	<p>Створення мінімум 5 робочих місць.</p> <p>Збільшення племінного стада бджолосімей, продуктивності, впровадження чистопорідного розведення бджіл, також впровадження нових порід бджіл, характерних для запилення окремих сільськогосподарських культур.</p>

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.2.1. Садівництво та ягідництво	1. Компенсація в розмірі 30% вартості витрат, що понесені на посадку плодово-ягідних насаджень на площі не більше 2 га	2016-2020	Департамент АПР ОДА	Обласний бюджет	132,0	-	132,0	Збільшення валового виробництва плодів та ягід. Створення додаткових робочих місць у галузі садівництва та ягідництва.
2.1. Розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації	Організація інформаційно-роз'яснювальної роботи серед членів ОСГ, фермерських господарств та фізичних осіб - сільськогосподарських товаровиробників про конкурентні переваги провадження їх діяльності у складі таких кооперативів; Стимулювання створення нових сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, членами яких є виключно особисті селянські, фермерські господарства, фізичні особи та підприємці - сільськогосподарські товаровиробники, шляхом компенсації 90% вартості сільськогосподарської техніки, обладнання та устаткування (з урахування сум податку на додану вартість), але не більше ніж 600 тис. грн.	2018-2020	Департамент АПР ОДА, Управління ЕАПРТ РДА	Обласний бюджет Місцеві бюджети (міський, селищний, сільський), інші джерела Разом	240,0 570,00 90,00 900,00	- - - -	240,0 570 90,0 900,00	Підвищення рівня знань з основ кооперації та переваг функціонування сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в області. Створення та облаштування сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів за різними напрямками діяльності. Підвищення рівня конкурентоздатності ОСГ, фермерських господарств, фізичних осіб – сільськогосподарських товаровиробників що стали членами СОК. Створення не менше 6 додаткових робочих місць.
2.2. Підтримка сільськогосподарської дорадчої діяльності (всього)		2016-2020	Дорадчі служби області	Обласний бюджет Районний бюджет Разом	100,0 70,0 170,0	20,0 10,0 30,0	80,0 60,0 140,0	

2.2.1. Підвищення рівня професійних знань і вдосконалення практичних навичок прибуткового ведення сільськогосподарського виробництва	1. Проведення навчальних семінарів для суб'єктів господарювання, що проводять діяльність у сільській місцевості з питань: прибуткового ведення господарства, застосування інноваційних технологій, дотримання стандартів якості і безпеки сільськогосподарської продукції, підвищення конкурентоздатності малого та середнього аграрного бізнесу.	2016-2020	Дорадчі служби області	Обласний бюджет	20,0	-	20,0	Підвищення рентабельності сільгосппідприємств, збільшення виробництва валової продукції у фермерських та особистих селянських господарствах, збільшення обсягів виробництва екологічно чистої продукції, підвищення ефективності господарювання в АПК, поліпшення якості вітчизняного виробництва, розширення сфери зайнятості сільського населення.
				Районний бюджет	15,0	-	15,0	
				Разом	35,0	-	35,0	
2.2.2. Сприяння розвитку і стабільному функціонуванню інфраструктури аграрного ринку	1. Надання дорадчих послуг з питань формування мережі збуту сільськогосподарської продукції на кооперативних засадах.	2016-2020	Дорадчі служби області	Обласний бюджет	30,0	10,0	20,0	Стимулювання процесу формування та удосконалення роботи поставальницько - збутових кооперативів, створення громадських самоврядних об'єднань.
				Районний бюджет	20,0	5,0	15,0	
				Разом	50,0	15,0	35,0	
2.2.3. Сприяння розв'язанню проблем сільського населення та комплексному розвитку сільської місцевості	1. Проведення навчальних семінарів з питань: несільськогосподарського підприємництва, створення нових робочих місць та розвитку ринку праці в сільській місцевості.	2016-2020	Дорадчі служби області	Обласний бюджет	30,0	10,0	20,0	Поліпшення інфраструктури сільських населених пунктів, заохочення молоді до роботи і проживання в сільській місцевості.
				Районний бюджет	20,0	5,0	15,0	
				Разом	50,0	15,0	35,0	
	2. Організація роботи з надання консультаційної допомоги у створенні: інформаційно-навчальних центрів, клубів, груп за інтересами у тому числі для жінок (з ведення бізнесу, домашнього господарства, народних ремесел, кулінарії, комп'ютеризації, догляду за дітьми, тощо), дітей і молоді, осіб з обмеженими фізичними можливостями, учасників АТО, переселенців.	2016-2020	Дорадчі служби області	Обласний бюджет	20,0	-	20,0	
Районний бюджет				15,0	-	15,0		
				Разом	35,0	-	35,0	